

(א) ר"מ מ"ג, (ב) ש"ך למתני' לעיל דף עב"ג, (ג) [לעיל ס"ג].

הגהות הב"ח

(א) גמ' ל"ג מערכתא ולמירוש: (ב) שם ל"ב דפי ולמירוש: (ג) שם באתרא דהוא חזין הוא דנגיד: (ד) רש"י ד"ה עשיק עפרא יקר כ"ב ע"ל דף נ"ג: (ה) הוב' ד"ה קא מתני' דטועה בסבור ש"ל: (ו) בא"ד התם הוא דקאמר:

מובן רש"י

על הכומר של יוהים. שמישין יחד בכלי כ"י שימתמנו (פסחים נ"ח).

איזהו נשך פרק המישי בבא מציעא

עד.

עין משפט
נר מצוה

לאו צידו. שמה לא ימכרוהו לו: דלא לר' וחסים. מעות של כל איש ואיש לזד: סיטומסא. חומס שרושמינ המנונים על החציות של יין שלוקחין הרבה צידה ומניחין אותן בראור הצעלים ומוליכין אותן אחת אחת למכור לתנות ורושמינ אותם לדעת שכל הרשומות נמכרות: ובאשרא כו' למיקני שרגילין לרסוס על מנת שצדצר זה תהא קניה לו כאלו משך קני: מחוסר שמים. שתי מלאכות: פוסק עמו. ואע"פ שלא ילא השער דהא יש לו אכל מחוסר שלש כאין לו דמי: צידי אדם. אם מלאכות שהצצר מחוסר צידי אדם אפי' מאה הן פוסק: צידי שמים אפי' אחס אינו פוסק. דמי ימר דאתיא ויהא צידו להשלים הלך כאין לו הוא: משדא בחמה. שטוח העומרין בחמה: ומידרא. לזרוק המון לאחר הדישה ברכת ברוח: כגון דשדי בחמה ויש. דלכתי גדיש קרי ליה: האיכא מידרא. דצידי שמים היא שררין רוח שאינה מנויה: אפשר בנפשוהא. ווי' בלע"ז: על העצט. כולה לאותצנייהו לרז ושמאל נקיט לה ואול: מכמר. הוחמס: למידש. לררין צבת: מנגד. למשון היין אל הצור שלפני הגת: כדתי ר' חי"א. לקמן: על הכומר של זיסים. דתנן במתני' (לעיל דף עב"ג) מעטן תנא ליה איהו במתני' בלשון כומר לומר שכצר נתחממו: צי דפא. צית הבד של שמן: לפופי. אמוליד"ר בלע"ז לשון מלפפין הוולד (שבת דף קט"ז) שמגלגלו לפי מדתו. אם גדולות אט קטנות ועושה להן צית קיבול: ומשרף. לזרפו בכשן: כגון דמלפף ויש. ואכתי ציזים קרי להו. לשון ציזה מרשק"א שהעפר מגובלת עס המים: ומידק. לאחר שנשרפו האצנים הרי הן חמיכות שרופות ומוליצין אותן מן הכשן ונותנין בהן מעט מים וצורין אותן ומדוכות מאליהן כקמח טחון: משראוי לשקען בכשן. משהכין והזמין את האצנים ואת העצים והכל צידו ואין חסר אלא מלאכת השריפה: צד"א. שררין שיהא מוכן צידו: צעפר לנן. שאינו מנזי וכשהיו מניסין אותו אין מכניסין אותו אלא מגובל ועשו ציזים: אצל בעפר שחור. שהוא מנזי במקומו אין נריך שיהא צידו שאס אין לזה יש לזה: מני עיני עפרא. משהכניס המוכר וצצר עפר ציניתו ועפר שחור היה: עשיק עפרא. יקר (ו) ואינו מנזי: סמכא דעטיה. דכל אחד והחחר יקבל מי שפרע: לא סמכא דעטיה. דלמא לא משכח עפרא וליכא מי שפרע שהוא עגמו לא נסמך עליו אלא נתן על הספק: ימות

הבא לאו בידו. מכאן מקשה ר"מ לפירוש הקונט' דפרק זה צורר (פנהדרין דף כד: ושם ד"ה כל) גבי משחק בקוביא דקאמר התם דלאו אסמכתא היא ופי' הקונט' משום דהיכי דמי אסמכתא כגון אס אוצרי ולא אעביד וכגון משליש שטרר דגט פשוט (צ"צ דף קסח. ושם) דסמין על א' (לא) דצבר כצבור כל זה צידו לעשות ומירשא כי מתני' אדעתא דלא יהיב א' (א) לאסמכתא קא מתני' דטועה שלא יבא לידי כך אצל משחק בקוביא לא סמין אמיד' דלא ידע אי נלח אי לא נלח ואפ"ה מתני' שמע מינה מספיקא גמיר ומקני והכל משמע איפכא דהיכא דלאו צידו הוי טפי אסמכתא ונראה לר"מ דהתם משום הכי לא הוי אסמכתא דלגב דצעי למיקני גמר ומקני וקשה לפירוש דצוהצב (לעיל דף מה: ושם) חשיב אסמכתא להיחא דאס אני חזר צי ערצוני מחול לך ולא אמירי מגו דצעי למיקני גמר ומקני ועוד דל"כ היכי מדמה דפרק זה צורר (פנהדרין דף כה.) להיחא דאין אחד מהם מיר דהתם לא שייך האי טעמא ור"מ בעגמו חזר צו והגיה כספר הישר גבי עוצדא דשנים שהמרו זה את זה דפרק צמה מדליקין (שבת דף לא.) שהקנו זה לזה דאי לא הקנו ליהדרו בהו ואע"ג דיש מקומות דקנו בלא קנין דצברים בעגמו כגון פנהדרין (דף כד.) נאמן עלי אכא כו' דצאתן לך מחלוקת וכן (שם) דור לי צמי ראשך דאין יכול לחזור צו התם דין הוא שיעיל כיון שיש להם תציה זה על זה והם קבלו עליהם כך את הדין ולא דמי להיכא שאין לו שום תציה והתם צפ' זה צורר (פנהדרין דף כה.) גבי מפריחי יונים משמע כפי' הקונט' דקאמר וצריכא דאי קאמר בתולה דעת עגמו התם (ו) דקאמר קים לי בנפשא' דידענא טפי ולהכי הוי אסמכתא משמע היכא דצידו להרוח הויא טפי אסמכתא ומתן דשמעתין נראה לי דלא דמי דהכל הויא צידו ולא צידו דלע"ג דמנזי הוא לקנות מכל מקום כיון דתלוי בצאריס דאס לא ירצו למכור ממי יקנה הלך לא גמר ומקני אכל התם דאין צידו כלל גמר ומקני וכשהיה צידו מכלל כגון אם אוצרי ולא אעביד אי גזים לא גמר ומקני כגון דאמר אשלם אלפא וזי כדלקמן דפרק המקבל (דף קד:) אכל אשלם דמיטבא דלא גזים גמר ומקני ועוד פרי' דוקא כי היחא דאס אני חזר צי ערצוני מחול לך והיחא דפירקין לעיל (דף קה:) דאס אי אתה נותן לי מכאן ועד שלש שנים והיחא דמשליש חשיב אסמכתא כיון דגזים שאין מתכוין אלא להסמין חזרו על דבריו שיאמינהו אכל משחק בקוביא

הבא לאו בידו. מכאן מקשה ר"מ לפירוש הקונט' דפרק זה צורר (פנהדרין דף כד: ושם ד"ה כל) גבי משחק בקוביא דקאמר התם דלאו אסמכתא היא ופי' הקונט' משום דהיכי דמי אסמכתא כגון אס אוצרי ולא אעביד וכגון משליש שטרר דגט פשוט (צ"צ דף קסח. ושם) דסמין על א' (לא) דצבר כצבור כל זה צידו לעשות ומירשא כי מתני' אדעתא דלא יהיב א' (א) לאסמכתא קא מתני' דטועה שלא יבא לידי כך אצל משחק בקוביא לא סמין אמיד' דלא ידע אי נלח אי לא נלח ואפ"ה מתני' שמע מינה מספיקא גמיר ומקני והכל משמע איפכא דהיכא דלאו צידו הוי טפי אסמכתא ונראה לר"מ דהתם משום הכי לא הוי אסמכתא דלגב דצעי למיקני גמר ומקני וקשה לפירוש דצוהצב (לעיל דף מה: ושם) חשיב אסמכתא להיחא דאס אני חזר צי ערצוני מחול לך ולא אמירי מגו דצעי למיקני גמר ומקני ועוד דל"כ היכי מדמה דפרק זה צורר (פנהדרין דף כה.) להיחא דאין אחד מהם מיר דהתם לא שייך האי טעמא ור"מ בעגמו חזר צו והגיה כספר הישר גבי עוצדא דשנים שהמרו זה את זה דפרק צמה מדליקין (שבת דף לא.) שהקנו זה לזה דאי לא הקנו ליהדרו בהו ואע"ג דיש מקומות דקנו בלא קנין דצברים בעגמו כגון פנהדרין (דף כד.) נאמן עלי אכא כו' דצאתן לך מחלוקת וכן (שם) דור לי צמי ראשך דאין יכול לחזור צו התם דין הוא שיעיל כיון שיש להם תציה זה על זה והם קבלו עליהם כך את הדין ולא דמי להיכא שאין לו שום תציה והתם צפ' זה צורר (פנהדרין דף כה.) גבי מפריחי יונים משמע כפי' הקונט' דקאמר וצריכא דאי קאמר בתולה דעת עגמו התם (ו) דקאמר קים לי בנפשא' דידענא טפי ולהכי הוי אסמכתא משמע היכא דצידו להרוח הויא טפי אסמכתא ומתן דשמעתין נראה לי דלא דמי דהכל הויא צידו ולא צידו דלע"ג דמנזי הוא לקנות מכל מקום כיון דתלוי בצאריס דאס לא ירצו למכור ממי יקנה הלך לא גמר ומקני אכל התם דאין צידו כלל גמר ומקני וכשהיה צידו מכלל כגון אם אוצרי ולא אעביד אי גזים לא גמר ומקני כגון דאמר אשלם אלפא וזי כדלקמן דפרק המקבל (דף קד:) אכל אשלם דמיטבא דלא גזים גמר ומקני ועוד פרי' דוקא כי היחא דאס אני חזר צי ערצוני מחול לך והיחא דפירקין לעיל (דף קה:) דאס אי אתה נותן לי מכאן ועד שלש שנים והיחא דמשליש חשיב אסמכתא כיון דגזים שאין מתכוין אלא להסמין חזרו על דבריו שיאמינהו אכל משחק בקוביא

א [ש"ע מ"מ סי' כז קע"ג יג צה"ח]: קב"ב ב ג מ"י פ"ז מהלכות מפרה ה"ל יג די סמג עשין פג ולחון קע"א טו"ש ע"מ סי' קפד קע"א: קב"ב ד ה ו מ"י ע"ג ה"ל קב"ב עשין פג טו"ש ע"מ סי' ר"א קע"ד: קב"ב ז מ"י פ"ט מה"ל מלוה וזה ה"ל צ סמג לחון ק"ג טו"ש ע"ד סי' קע"ה קע"ד: ק"ס ט ו מ"י ע"ג: ק"ס ב מ"י ע"ג ה"ל א:

לעני רש"י

ו"ו [ו"ן] יפה. אמוליד"ר [אינמיילול"ר] לעטוף. מרשק"א [מרש"ק]. ביצה, מקוה מים רודרים.

אדעתא דהכי קא עבדי שיריחו זה או זה וצנהדרין ודף כד: ד"ה לנן האריך דפרק משחק בקוביא: תני רבי חייא ע"ה בומר ש"י זיתים. ור"מ אמאי לא אמר רבי חייא מילמיה ארישא דעביט של ענבים ויש לומר דאין רגילות למכר ענבים כמו זיתים ור"מ לשהואל דאמר צידי אדם אפילו מאה פוסק למה לי על כומר ויש לומר דכימור הזיתים מקרי צידי שמים: וכפר שייחין והברותיה אע"פ שאין לזה יש לזה. לא מיירי בעפרא דהא מחוסר שלש הוא ואינו פוסק אלא ציזים איירי ומדנקט האי לישנא דלע"פ שאין לזה יש לזה כדנקט גבי פוסקין על שער שבשוק משמע שיש שער שבשוק לציזים וקמ"ל דלע"פ שאין שער לקדירות שבשוק כיון שיש שער לציזים חשיב כאילו יש לו ציזים לפסוק לקדירות כשער מוכרי קדירות בזה שהציזים לענין קדירות כעין לקוטות למוכרי תבואה אי נמי אפילו אין שער יכול להיות דחשיב כיש לו לפי דרך יוצרים דיזפי מהדדי שיש הרבה מהם: וי"ב לומר ל"ו תן ל"ו בזה או תן ל"ו מעות. אין זה מעמיד מלוה על גבי פירות א כיון דבתורת מקח נותן לו מעות תחילה ואפילו מי שפרע ליכא דדעתיהו דאינשי אתרעא וילא כשותן מעות על מנת לקבל פירות לאחר זמן:

דלמא

קבב א ב ג מ"י פ"ט
מה"ל מלוה וזה
הלכה ה סנה לאוין קנא
טו"ש"ע י"ד ס"י קעה סעיף
:1
קבב ד ה מ"י ס"ס פ"י
הלכה ה סנה ס"ס
טו"ש"ע י"ד ס"י קקב סעיף
:7

דלמא רבי שמעון היא בו' אבל לרבנן זין פסק וזין לא פסק שקיל כדשתא ויחא ליה לאוקמה כרבי שמעון טפי דהשתא לא הוה אלא שתי מחלוקת דרבנן דרבי שמעון כ"י יהודה דמתניתין אבל אי מתני' רבנן היא איכא שלש מחלוקת בלא פסק דלר' שמעון אין הלוקח יכול לחזור בו כלל אפי' אם הוא רוצה לקבל מי שפרע ולרבנן יכול לחזור בו וקאי במי שפרע ולרבי יהודה אפילו מי שפרע ליכא ועוד דקצרה הוא דלרבנן דרבי שמעון כיון דלא נתקיים המקח בשעת מתן מעות ויכול לחזור הלוקח אפי' לא הוול אלא שהיה במי שפרע אם כן כשהוול השער אפילו במי שפרע לא יהיה דדעתיה דאניש אתרעה וילא אבל לר' שמעון דקצר דלוקח לא מני הדרי ביה להכי אי פסק כשער הגבוה שקיל כדשתא אי לאו שקיל כדמעיקרא דליכא למימר לדידיה לישקול כדשתא משום דדעתיה דלוקח אתרעה וילא דהרי נתקיים המקח משעת נתינת המעות לנענין שלא יוכל לחזור אפילו יקבל עליו מי שפרע: **תיפוק** ליה דש"ח שויה. ארז פפא פריך דלמר לעיל אנא נמי לקבל מי שפרע קאמינא ופריך דלא שייך מי שפרע בשליח ולשון תיפוק ליה יש לישב דה"ק דנהי דלא נתבטלו דברי רב פפא ממתת קושיא של רבינא מכל מקום תיפוק ליה דשויה שליח: הלויני

ימות הגשמים איכא בינייהו: ופוסק עמו כשער הגבוה: ההוא גברא דיהיב זוזי לנדוניא דבי המוה לסוף זל נדוניא אתו לקמיה דרב פפא אמר ליה אי פסקת עמו כשער הגבוה שקיל כדשתא ואי לא שקיל כי מעיקרא אמרו ליה רבנן לרב פפא ואי לא פסק שקיל כמעיקרא מעות נניהו ומעות לא קנו אמרו להו יאנא נמי לקבולי עליה מי שפרע קא אמינא אי פסק כשער הגבוה מוכר קא הדר ביה מקבל עליה מוכר מי שפרע אי לא פסק לוקח קא הדר ביה מקבל עליה לוקח מי שפרע אמר ליה רבינא לרב פפא וממאי דרבנן היא דפליגי עליה דרבי שמעון דאמרי מעות לא קנו ואפילו הכי אי פסק כשער הגבוה שקיל כדשתא אי לא פסק שקיל כדמעיקרא דלמא ר' שמעון היא דאמר מעות קונות וכי פסק כשער הגבוה שקיל כי השתא אי לא פסק שקיל כמעיקרא משום דקני להו זוזי אבל לרבנן בין פסק בין לא פסק שקיל כי השתא דדעתיה דאניש אתרעה וילא אמר ליה אימור דאמר רבי שמעון בחד תרעא בתרי תרעי מי אמר דאי לא תימא הכי מי שפרע בלוקח לרבי שמעון לית וכי תימא הכי נמי והתניא מכל מקום כך הלכה אבל אמרו חכמים מי שפרע בו' מאי מכל מקום לאו דלא שנא לוקח ולא שנא מוכר מקבל עליה מי שפרע אלא כי קאמר רבי שמעון בחד תרעא בתרי תרעי לא אמר אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי ותיפוק ליה דשליח שויה מעיקרא א"ל בתגרא דובין ומזבין: **מתני'** מלוה אדם את אריסיו חטין בחטין לזרע אבל לא לאכול שהיה רבן גמליאל מלוה את אריסיו חטין בחטין לזרע ביוקר והוולו או בוול והוקרו נוטל מהן כשער הוול ולא מפני שהלכה כן אלא שרצה להחמיר על עצמו: **גמ'** תנו רבנן מלוה אדם את אריסיו חטים בחטים לזרע בד"א שלא ירד אבל ירד אסור מאי שנא תנא דידן דלא קא מפליגי בין ירד ובין לא ירד ומאי שנא תנא ברא דקא מפליגי בין ירד ובין לא ירד אמר רבא ר' אידי אסברה ניהליי באתרא דתנא דידן אריסא יהיב ביזרא בין ירד ובין לא ירד כמה דלא יהיב ביזרא מצי מסליק ליה וכי קא נחית לבציר מהכי קא נחית באתרא דתנא ברא מרי ארעא יהיב ביזרא אי לא ירד דמצי מסליק ליה כי קא נחית לבציר מהכי קא נחית אי ירד דלא מצי מסליק ליה אסור תנו רבנן אומר אדם לחבירו הלויני

ימות הגשמים איכא בינייהו. תנא קמא כל ימות השנה קאמר ופליגי עליה רבי יוסי ואמר לא שנה ימות החמה ולא שנה ימות הגשמים עד שיהא לו למוכר ובל זבאשפות וחכמים ממירין אף על פי שאין לו יש לאחרים אם ימות החמה הן שהכל יש להן ובל שכבר נרקצ ונישוף צימות הגשמים ונעשה ובל אבל צימות הגשמים לא: **ופוסק עמו כשער הגבוה.** אכולה מתני' קאי שרין לפסוק עמו שאם יחולו ויפתחו דמי השער ויגבה שער הפירות שיתנו יותר בשלע שיתן לו כשער הוול ואם לא פסק כן יקבל על כרחו כשער שפסק: **ההוא גברא דיהיב זוזי לנדוניא דבי המוה.** ופסק עם מוכרי נדוניא תכטיבי הצנות ונתן להם מעות להיות מוכנים ליום פלוני ועשאו חמיו שליח לפסוק: **ול נדוניא.** ורצה לחזור שאין חמיו רצה לקבלה דדמיים הללו: **מוכר קהדר ציה.** כשאינו מקיים תנאו ליתן כשער הוול: **וממאי.** דמתני' דמנריך ליה לפסוק כשער הגבוה אפילו לרבנן קאמר דפליגי עליה דר' שמעון דפרק הזהב (לעיל דף מה). ואמרי דלוקח יכול לחזור בו כמוכר ואין לו עליו אלא מי שפרע בחור בו אף בלא נשתנה השער ואפילו הכי אמרינן במתני' כי נשתנה השער ואיכא למימר הואיל ולא נתן המעות על מנת לקבל עכשיו אלא לאחר זמן ובמך כך נשתנה השער דעתיה אתרעה וילא הוא לא אמרינן הכי אלא אם כן פסק בפירוט שער הגבוה דשקיל כדשתא ואי לא שקיל כמעיקרא או יקבל מי שפרע: **דלמא מסני'.** דאכרנא לפרושי: **רבי שמעון היא דאמר מעות קונות.** וגבי מוכר הוא דתקון רבנן חזרה כי לא משיך מנייה ומקבל מי שפרע אבל לוקח לא מני הדרי ביה מני יהיב זוזי (ס' אף כי לא נשתנה השער ומשום הכי כי נשתנה השער נמי הואיל ומעות קונות לא מני הדרי ביה האי לוקח דמתני' דקנו ליה זוזי. אבל לרבנן דאמרי אף לוקח יכול לחזור בו אפילו צ"ב בשעה שלא נשתנה ולא קני אלא לקבולי מי שפרע היכא דנשתנה השער והוא לא נתן מעות אלא ע"מ לקבל לאחר זמן אימא לך דמי שפרע נמי ליכא ואפילו לא פירש: **דדעפיה דאניש.** הפוסק עד לאחר זמן: **אתרעא וילא הוא.** אם ישתנה

בתוך הזמן: **אימור דאמר רבי שמעון.** דלוקח לא מני הדרי ביה: **חד תרעא.** כגון שלא נשתנה השער או הפוסק ע"מ לקבל מיד ונשתנה ובמך כך נשתנה השער דכי פסק לאו אדעתא דתרעה וילא פסק: **בפרי פרי.** כי מתניתין: **מי אמר.** מודה הוא לחזור ואין עליו אלא מי שפרע וכי נמי אוקמת לה כרבי שמעון להנלל מקללת מי שפרע מנריך לה לפסוק כשער הגבוה ואם לא פירש וחזר בו מקבל מי שפרע וה"ה לרבנן דבתרי תרעי לא פליגי: **דאי לא סימא.** דמודי ר"ש בתרי תרעי דלוקח יכול לחזור בו ויקבל מי שפרע: **לית ליה.** בתמיה: **והתניא מכל מקום כך הלכה בו'.** ור"ש קאמר לה דפרק הזהב (לעיל מה). **וסיפוק ליה.** דאין כאן מי שפרע אלא לוקח נדוניא זו דהא שליח שיהי של בית חמיו עשאוהו שליח לפסוק וחמיו חזר בו ומה צידו של זה לעשות שצ"ד מקללין אותו וחמוה נמי לאו בר קבולי מי שפרע הוא דמני אמר היה לך לפסוק כשער הגבוה ולתקוני שדרתיך ולא לעומי ודכדבר עיוות צמה שהיה עליו לתקן לא נעשה שלוחו: **בסגרא דובין ומזבין.** לא שליח נעשה אלא הוא פסק עם חתנו וחתנו פסק עם אחרים ומשמכר א"כ לא פסק חמיו עמו זה פסק כדי למוכרה לחמיו ולהשמכר: **מתני' חטין בחטין לזרע.** סאה צסאה וצגמרא מפרש טעמא: **שהיה ר"ג.** כלומר לך הוורך לשנות משנה זו לפי שהיה ר"ג מתמיר שאם החלו נוטל מהן כשער הוול ואשמועינן מתניתין לא שהלכה כן אלא שרצה להחמיר על עצמו: **גמ' שלא ירד.** עדיין לא ירד האריס לתוכה לעובדה בשום עבודה: **אבל ירד אסור.** כדמפרש ואזיל: **רבי אידי אסברה לי.** ביזרא. הזרע: **מני מסלק ליה.** צעה"ב. הלכך אפילו ירד וכבר חרשה הואיל וציד צעה"ב לסלקו בשביל שאין לו זרע כשלוה ממנו חזרה וכשיוקרו חטין יתן חטין אין זו הלואה. אלא לצביר מהכי נחית הרי הוא כיווד לתוכה מעכשיו ע"מ שיטול צעה"ב הזרע תחלה מחלק המגיע לאריס והאריס יטול השאר בשכר ערחו ויטול פחות משאר אריסין כשיעור הזרע ועל מנת כן ירד שיטול פחות משאר אריסין כשיעור הזרע: **מרי ארעא יהיב ביזרא.** זה היה קרקע שלו יפה ושינה ממנה העיר להטיל על האריס הלכך אם פסק כן עמו בתחילתו קודם שירד דמני מסלק ליה כי נחית לצביר מהכי נחית ואין זו הלואה. אבל ירד ומתחילתו לא פסק עמו שיהא הזרע שלו ואחר מיכן נתרצה מאליו ע"י קבלת דמים או מתנה אין ירדתו עכשיו לתוכה דנימא לצביר מהכי נחית והלואה היא גביה ואסור: וקולך

(א) לעיל מד. מו. א. לעיל
מח. מט. [מוספתא פ"ג,
א ר"מ מ"ו ע"ין במהרש"ל
ובמהרש"א, ד] י"ל בשער
יעב"ד, א צ"ל איני יעב"ד
וע"י רש"ש.
הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה ר' שמעון
וכי מני יהיב זוזי כי
לא נשתנה השער ומשום
הכי אף כי נשתנה פ"ל
ו"ב ויש לישב לשון אף
כמו שכתב בספרים ור"ל
דלוקח רוצה לחזור אף שלא
נשתנה השער וק"ל: